

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdetői pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden kedden.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „
Néptanítóknek és körjegyzőknek egész évre . . . . . 4 „ — „
A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élén látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR HORNAY KÁLMÁN.

Zemplénmegye fővárosa és ennek teendői.

III.

Közelebbi cikkemben megkezdtem elsorlását azon teendőknek, melyeket S.-a.-Ujhelynek minél előbb végrehajtani érdekében áll. Mielőtt azonban tovább mennék a tárgyakban, vissza kell előbb térnem a már érintett színházterem kérdéséhez. Teszem pedig ezt azért, mert a legközelebb felmerült körülmények is mindinkább indokolják e kérdésnek gyors és némileg nagyobb szabású megoldását.

Egy pár héttel ezelőtt megkereste városunkat a híres florenzi vonós-négyes. Azon nagy számu és diszes közönség, mely ennek concertjén megjelent, nem világosan bebizonyította-e, hogy mily nagy contingensével bírnak a magasabb műveltekre sovárgó közönségnek; s nem bebizonyította-e ismét, hogy ily közönség megérdemli, miszerint ezen nemesebb vágyai, nemcsak hogy számbavé- tessenek, de azokról gondoskodás történjék! — De az istenért! hogyan képzelhető ez a jelenlegi állapotban! Egy világjárta művész eliszonyodik, ha azon termet meglátja, a melyben játszanak, és midőn játszik elborzad, hogy a süket falak, minden acustika nélkül, semmivé teszik játékának hatását és midőn eltávozik, tekintet nélkül talán a szép anyagi eredményre is, felfogadja, hogy ily helyen többé nem compromittálja magát és művészetét. És hát a közönség? Az boszankodik elsősorban is a contraston, mely egy keresztem és művészet között van, másodsorban pedig azon, hogy drága pénzen sem talál kényelmet és bizony ennek nagy része is fogadást tesz, hogy jöhet akár Patti Sarolta, de őket a teremben emberfia meg nem látja! A közönségnek ezen boszankodása ismétlődött a legközelebbi műkedvelői előadás után is. A műpártoló-társulat fáradozását és társadalmi nemes célját nagy közönség jutalmazta megjelenésével; de mondhatni, hogy már az első ízben is, a célznak csak egy része sikerült, a másik féligmédig összemert. Összemert pedig a teremnek zordon és kérlelhetetlen kényelmetlenségei miatt.

Hát tűrhető állapot ez tovább is? — Quousque tandem . . . ? A városház gyülestermébe lépve, a megye központi tisztviselőinek, a törvényszéki hivatalnokoknak, a rengeteg ügyvédi karnak, hogy némi pathosszal is éljünk, adó- és más ügyi hiva-

talos egyéneknek, tanároknak, tudoroknak, tisztikarnak, a város intelligens polgárságának és a vidékről ide, áldozattal is befáradni szokott mivelte közönségnek nevében, azt kellene kérdeznünk, mondom, Ciceroval, — Quousque tandem? — Meddig akartok még visszaélni ennyi összecsoportosult kérék és követelők béketürelmével?

Röviden tehát: Ujhely városa a tarthatatlan helyzetig jutott el e kérdésben. És én minden egyéb felhozható indoktól eltekintve, csak egyet mondok: hol van annyi tékozlás az élvezetek miatt, mint nálunk? Patres, senatus! Gondoljatok meg bizonyos dolgokat, melyek kevésbé látszanak anyagiaknak, de annál fontosabbak, mert erkölcsiek. A társas élet sok hibáit az által lehet leginkább megorvosolni, ha a nemes örömeink alkalmit megadjuk az embereknek. Ha a vér tultengés betegséget idéz elő, majdnem lehetetlen, hogy kóros állapot ne fejlődjék ki oly társadalomban, mely a maga nagy tömegének társas életét kellően szabályozni és vezérelni nem képes. — Nemcsak a felszínről, hanem mélyebbről is szükség tehát ily kérdéseket meggondolni, midőn azok fölvetetnek s én éppen azért, jogot érzek magamban kinyilatkoztatni, hogy a mit hallomásom szerint a színházi terem nézve a város tervez, az nem volna elegendő és méltó megoldása e kérdésnek.

Szerintem a városnak fölöttébb kicsinykednie nem lehet. Azt tudom, hogy sokra nem képes; de képes arra, hogy azon épület bérösszegének erejéig, törlesztő kölcsön mellett, észszerűen alakítsa át saját házat. — Ezen bérösszeg nem kallódott-e el eddig is jó részben haszontalan tatározásokra? S ha ismét tatározást csinálna a város, nem azt folytatná-e, amit eddig is tett, alig számbavehető anyagi haszon mellett? — Az tehát még pusztán anyagi szempontból is a legtanácsosabb, hogy e lom-épület maga-magát kiépitse, azaz, bérösszegével törleszse le a bele fektetendő összeget s így legalább a távolabbi jövőben valószínű jövedelmi forrásává is váljék a városnak.

Azt gondolom, hogy ez a kérdés ily felfogással oldható meg legcélszerűbben és egyszerűsrdmnd észélyesen, nehogy az vettethessék fel okul bárhonnán és bárkitől is, hogy ez az adózó közönség zsebére megy. — És én hiszem is, hogy a városi képviselőtestület ezen általam ajánlott alapra áll, és a városnak helyzetét s úgy a

vidéki, mint a helybeli közönségnek követelményeit magasabb szempontokból is tekintve, oly építkezést rendel el, mely jövőre nem fogja szükségessé tenni, hogy tisztán a város közönségét érdeklő mulatságok is a megye, valóban sok áldozattal járó szíveségéből találjanak menhelyet, holott épen megfordítva kellene lennie a dolognak, és a városnak nemcsak saját lakossága szükségéről gondoskodni, hanem még a vidéket magához édesgetni, mint központi városnak pedig a hozzá fűzött kívánalmaknak megfelelni.

Más városok nagy áldozatokat szoktak hozni, ha arról van szó, hogy törvényszéket, vagy ez, vagy amaz hivatali állomást nyerjenek; Ujhely a legtöbbet bír, de mit áldozott valaha ezekért? Pedig ezek nélkül ott volna, a hol Makó; ipara, kereskedése leszállana a legalsóbb színvonalra; nos, tehát, tegye azt, ami hozzá illő s ami anyagi és szellemi emelkedésére szolgál.

F. I.

Érdekeink!

Nemzeti történelmünk 1878-ik lapja a multak könyvének egyik legnevezetesebbje, nemcsak nevezetes, de szomoruan emlékezetes és izgalmasan eseménydus.

Az előbbeni évek súlyos követelményei már elviselhetlenül nagy terheket róttak a magyar nemzet alkotmányt szerető fiaira és már nem egy jajdult fel kibontakozásának nehéz munkájában, midőn végerő-feszítésének terhe alatt romjai alá temetkezett.

Igy haladunk napról-napra — mindannyiszor egy-egy áldozat!

Róma, a világot uraló birodalom, gazdaságának rendezése és emelése által érte el lassankint a többi országok feletti fölényét, később uralmát; mig viszont régi erkölcsök lazulása, a társadalom elfajulása, gazdasági romlásba dönté, mi világi uralmának polczáról letaszítá.

Nemzeteknek is vannak szerencsájuk és végzetük!

Az évszázadokra büszke magyar nemzetnek szomoruan, mély fájdalommal eltemetett, de nem siratott éve ilyen végzetes — mert legfőbb érdekeiről: az önfentartási küzdelemről, a jogról, nem apáinktól öröklött hagyományról mondunk le. Magyarország főereje földmívelésében rejlett,

dére, a Jankeék honába, Nev-York egy új telepére költözött, ott Patti Sarolta a híres Hercz Henrik által zongora művésznőnek képeztetett.

A természet szava nem volt azonban elnémitható s Patti Sarolta is, a töle a három évvel fiatalabb Adéllal mihamar az éneknek szentelte magát s oly gyors haladást tön, hogy már egy év multával, mint concert-énekesnő lépett fel. Az ösmert amerikai vállalkozó Ulmann megnyerte őt a nev-yorki zene-akadémia által rendeztetni szokott nagy concerteknek s aztán beutazta vele egész Észak-Amerikát, mindenütt aranyat s babért aratva.

Fényes siker koronázta szinpadi működését is, de a természettől nem a szinpadnak szánva, Londonban alapítá meg, mint concert-énekesnő világra szóló hírét. Innen Ulmannal Hollandián, Belgiumon s a Rajna vidékein áthaladva, mindenütt lelkesültséget s elragadtatást keltett s három hó alatt 300,000 frankból álló tőkéséket szerzett érdemeinek mértékéül.

E diadal útja óta Patti Sarolta távol tőlünk Franciaországban s Angliában tartózkodott s csak fényes sikereinek híre jutott egyszer másszor hozzánk. Annál inkább örvendünk most a személyes találkozásnak.

Patti Sarolta hangja tüneményesü! Hol található más oly énekesnő, kinek hangja ott kezdődne, hol másé végződik?!

Ő Mozart „varázs fuvolájának” „boszuáriáját” egy egész hanggal magasabban bírja énekelni, mint az írva lett.

Az, a mivel Patti felvillanyoz, varázslólag hat ránk hangjának tiszta csengése, a legfinomabb árnyalatokig menő színezés, a remek, felülmulhat-

TÁRCZA.

Oh Coralie!

Oh Coralie! emlékim tengeréből
Ha búbajos szép arcod fölmerül,
Lelkemre mély bánat teríti leplét
És pillámra két forró könnyü gyül;
Veled voltam boldog csupán — ahi! érzem
Muló kéj, mámor, minden más egyéb . . .
Vérem lázát enyhíti tán . . . de szívem
Üres marad — és vissza vágy feléd.

Pusztán nekem a világ nélküled hajh! —
Élvek, gyönyör, kárpotlást mind nem ad;
A legvigabb körben is elborulok
És a mosoly ajkimon összefagy —
Gyászdallá lesz a keringők zenéje,
Egy sötét sir a fényes bálterem . . .
A hová én — vidámságot hazudva
Kinos kacaj közt — multam temetem.

Temetem folyton, ámde mindhiába
Kisértő árnya egyre visszatér,
S ha csönd vesz körül elhagyott szobámba
Mindig rólad — szerelmedről regél.
Az volt az élet . . . méla nyári éjjek,
Az ákácvirág fürteinkre hullt.
Atöleltél, édes szokat susogva —
Aztán minden egy hosszú csókba fült.

Vége — vége és talán önkezemmel
Dúltam zét fényes boldogságomat —
Lázás véremmel, mely nem bír nyugodni
Kergetve hiú — dőre álmokat;
A mámor elszállt s most látom be csak már
Midőn késő, hogy mind az, mitem ért . . .
S oda adnám minden álmom — ábrándom
Szép angyalom! egyetlen csókodért!

V. Sándor.

Patti Sarolta hangversenyeiről.

— Egy bécsi zenészeti lap nyomán. —

A Patti név ma ép oly büvös hatásu a zenevilágban, minő azelőtt a Cattalani, Malibran, Sonntag és Lind Jenni nevek voltak.

A Patti név a természettől annyira kegyelt, hogy egy csillaggal be sem érte, kettőt teremtett e név alatt s mind kettő, mint egyetlen a maga nemében tündöklök a művészet egén; mindkét nővéremek más hatásköre van az ének terén s mindketten a hir a dicsőség legmagasb fokára emelkedtek.

Ki ne ösmerné Patti Adélt, a felülmulhatlan opera-énekesnőt?

De e helyen nem róla fogunk szólni, hanem nővéréről, Patti Saroltáról, a kitünő concert-énekesnőről s a specialitásról a jelenkor énekesnői között.

Patti Sarolta Olaszhon dalos földén született Florenczben, hol anyja, mint primadonna működött egy szintársulatnál s így Sarolta már első éveitől a művészet karjain nevelkedett. S midőn anyja Európa legköltőibb részéből a próza föl-

az egész ország ennek jellegét viseli, le a zászlós uraktól a zsellér kunyhójáig. A főrendiház, az alsó ház legnagyobb része a földműveléstől elválaszthatatlan, sok hónapja egyébbel nem is tud, mint az ekéhez és szegényli bevallani! Hiába, mi született politikuskok vagyunk, és csupa politikából megtérjük, hogy érdekeink minduntalan mellőztessenek, anyagi fejlődésünk rovására.

A nemzet zömének érdekét, megélhetését megóvni törvénnyel, kiegyezéssel biztosítani — balgaság!

Politizálással mindez a mesze jövőbe tolatik — akkor sem lesz késő azoknak, kik megérik.

Földművelés, termelő, kereskedő, iparos, bányász, ur, szegény csak elviselhetlen terheinek súlya alatt nyög és méltán feljajdul a nemzet középosztálya, mely mindez ideig az ország alapkövének tartatott, hogy érdekei bünös könyelműséggel dobattak a habokba. Allitják, hogy egy ország vagyona nem fogyatkozik; ha kivész a középosztály, jön helyére más! A zsidó-emancipáció néhány évi uralmának hatása eltagadhatatlan, míg az urbéresség felszabadítása igaz, hogy humanitási szempontból üdvös, de sem nemzetgazdasági, sem munkás viszonyainknak nemcsak hogy nem válik előnyére, de munkás viszonyaink abnormitása s calamitásai első sorban innen erednek.

Pusztul a nemzet zöme, gyérül, vagyona elkötveteltetik könyörtelenül; de ez a nemzet betegsége, ebben sinlik és daczára, hogy a nemzet vagyona nem kivitelképes: mégis kevesbedik, tünik.

A nemzet jövedelmei aggasztólag kevesbednek.

A földművelés érdekeinek megóvása mindezek daczára annyira mellőztetik, hogy egy tisztán termelő földműves nemzetnek önálló földművelési miniszteriuma nincs és nincs oly országgyűlés, mely annak felállítását első sorban és elodazhatatlanul sürgetné; ezek következményei, hogy Magyarország Bécs érdekeinek szolgál, aranya, jövedelme az osztrák nemzet vagyonát gyarapítja, de mindez nem elég! A pohár még nem telt meg; a kisbirtokosok földhitelintézetére a magyar kormány 500000 frtot, Boszniának szerencsétlen occupatiojára — hol még a szultán souverainitása is feltételül szerepel — tehát ideiglenes hódításért — vagy hogy az osztrák fegyverek roszdája ne eméssze a gyenge pengét és és halványan köszörültesék a csorba — 108 milliót költ ugyanazon magyar kormány! Nem kell ahhoz status genie, hogy a mérleg aránytalanságát fel ne ösmerjük akkor, mikor az ország földművelési budgetjében a mezőgazdaság különböző ágainak emelésére 50,000 frt szerepel a feláldozott megmérhetetlen osztrák vámok roppant összegével szemben. Más országok milliókat fektetnek be a gazdasági haladás előmozdítására; — nem kell csak Belgium, Angolország, Amerika és Franciaországra utalnunk. Franciaország már I. Napoleon uralmákor a földművelés érdekeinek előmozdítására 100 millió frtot, míg csupán vicinális utakra nem kevesebb, mint 50 millió frtnyi beruházást tett.

Mennyivel nyugodtabban néznénk annak a muszkanak vagy burkusnak szemébe alkalmilag, ha mindaz megfordítva állana! talan merészen néznénk szemébe, honukat fenyegető ellenségeinknek? de így — kiéhezve, fázva, hajlék nélkül, egymás iránti hitünket, bizalmunkat elvesztve — ki merre lát, arra néz — és a közveszélylyel már nem is bajlódunk.

Egyébként ne vádoljuk a kormányt, mert ha a választók megvásárolható játékszerű dob-

lan staccato, de leginkább magával ragadja hallgatóit szikrázó humora által.

Erről tanuskodik a híressé vált „kaczaj-dal”, melyet Auber az ő számára irt s mely ugy össze van forrva Pattival, mint hajnalpir a nappal.

A ki ugy tud szivből nevetni, mint ő, az szinből tud énekelni is!

E szomorú napokban valódi vigaszt hoz számunkra Patti „kaczaj-dalával”, melyet bár programjain nem hirdet, de melyet rendszeren el szokott concertjei alkalmával énekelni.

Jelenleg Patti hangversenyein még három más művész is közreműködik. Grün hegedűművész, a bécsi opera concert mestere s a conservatorium tanára, ki mint Joachim is, a classikai zenének hive.

A trio-szövetség második tagja Munck Erneszt, a weimari nagyhercege udvari gordonka művésze, ki a lipcei „Euterpe” concert által annyira híressé vált, hogy Párisba is meg lett hiva, azt az ugynevezett „concert populairesben” előadni.

A harmadik a szövetségben Löwenberg Erneszt zongora-művész, ki bécsi concertjei által s azzal, hogy legujabban Joachim concertjein működött, alapítá meg híret.

Azon Patti Sarolta, kiről a fentebbi sorok szólnak, rövid napok mulva, f. hó 22-én, Ujhelyben is hallatni fogja magát, egy e megyeház nagy termében tartandó hangversenyen.

Mindenesetre nagy érdekltséggel nézhetünk a világhírű művésznő fellépte elé, minő még városunkat nem látogatta meg soha.

ják magukat oda, hol a népfenségnek kell itélelőleg nyilatkozni, ne csudálkozzunk, ha erényeink sünyednek, lazulnak: akkor nem a mi érdekeinket védő képviselőket hatalmazzuk fel az ország ügyeit kormányozni, de felhatalmazzuk a hiukat — a saját érdekeiket felismerő s azt keresztülvívők, saját érdekeik képviselésére.

Ilyen küldöttek mellett a kormány szinte saját érdekét és fennállásának biztosítását tartja első sorban szem előtt és ez mind saját erőtlenségünk, gyengeségünk folyománya.

Küzdhet a nemzet, takarékoskodhatik az egyes ha kormánya nem érzi nemzetének szükségét, követelményét — sinlik az s elvész!

Ezen tudatra ébredni keserű, de talán még nem késő!?

Küzdjünk ujult erővel, értsük meg egymást földművelők és gazdák, egyesüljünk érdekeink biztosítására és ragadjunk meg minden alkalmat, hogy ügyünkkel magunkat és a nemzetet menthessük.

Löcherer Andor.

V á l a s z

Tek. Kiss Károly urnak.

Uraságnak a „Zempléni Lapok” legközelebbi számában hoztam intézett, Nyiltlevelé”-re rövideden a következőkben válaszolhatok:

Üszögnek a közönséges életben az üszüggomba sporái nevezük, melyek szabadszemmel nézve finom fekete, vagy barnás színű portömeget alkotnak. Az üszögnek, melynek fejlődési menetét a „Zemplén” egyik multévi számában röviden ismertettem, többféle neme élősökdik egyes növényeken s azokon lényeges betegséget idéz elő. Ezek közül mindenesetre leginkább érdekelnek bennünket azok, melyek gazdasági növényeinket s ezek közül különösen a búzát, rozst, árpát, zabot, tengerit és kölest támadják meg.

Azt hiszem, hogy mindenki, ki az általa művelt növények bajait figyelemre méltatta, észrevette azt, hogy a búzát megtámadó üszög nem mindég egyforma. — Uraságnod hosszas gazdasági pályáján a búzában négyféle üszögöt különböztetett meg, melyek egymástól egyes tulajdonokban mindannyira különböztek. Belső felszólítása folytán, észleleteire bátor leszek néhány megjegyzést tenni.

Az első pont alatt említett porüszög, melyet repülő üszögnek is szokás nevezni, nem lehet semmi megjegyzést tennem. Minthogy azonban válaszómban a hoztam intézett kérdések sorrendje szerint akarok felelni, itt kell megjegyeznem azt, hogy az üszög a rozst szintén megszotha néha támadni, azonban ez egészen más üszögfaj s nem az, melyet a búzában találunk. A buza portüszögét az Ustilago Carbo Tul nemü gomba idézi elő, a rozst pedig az Ustilago Secalis Rabh. Ez utóbbi sporájának falán, nagyító üveggel szemlélve, hálószerű vastagodás látható, a búzáén pedig semmi ilyenmü vastagodás nem látszik. — Gyakrabban fordul elő ennél a rozson az Urocystis occulta által létrehozott u. n. gabonaszárüszög, mely a búzát is megszotha néha támadni. Ezen szintén ritkán észlelhető üszög a szárból, levelekből és kalászközből fekete por tör elő s azon esetben, ha csak a szarát és a leveleket támadja meg, a mag nem fejlődik ki, hanem összetöporodik. Hazánkban az ujjabb időben, az 1871-ik évben, különösen Gödöllő tájékán észlelték a rozson a repülő üszögöt.

A 2-ik és 3-ik pont alatt felemlített golyó üszög és szemüszög tulajdonképen egy s nem egyéb, mint a Tilletia Caries és a Tilletia aëvisnek a maghon belsejében kifejlődött olajtartalmu sporái. Ezt tapadó, zsiros vagy kellemtelen szaga után, bűzös üszögnek is nevezik. A golyó üszög és szemüszög megkülönböztetésének oka, azt hiszem az lehet, hogy az üszökös kalászközt nem egy időben méltóztatott megvizsgálni s a golyó üszögnek nevezett példány, a reá gyakorolt nyomás alatt könnyebben szétváltott, mint az u. n. szemüszög, azért, mert ezen gomba sporái az idő folytával mindig keményebb-keményebb tömegé állnak s ezért szokás ép a tapadó vagy buza üszögöt, Steinbrandnak is nevezni.

Azon állítás, hogy a tapadó, illetőleg golyó üszög nagyobb mennyiségben észleltetett volna a kölesben, szerény véleményem szerint, hihetőleg nem egész pontos megfigyelésen alapulhat s a tévedés abban lehet, hogy nem méltóztatott a sporákat megszagolni. A kölesüszög sporáinak nincs meg azon kellemetlen szaguk, melyet a bűzös üszögnek érzünk. — Első látásra azonban az ustilago destruens által előidézett kölesüszög annyiban hasonlít a bűzös illetőleg gombau üszöghöz, hogy ez is egy sárgászürke burokba van bezárva, de különbözik annyiban, hogy ha ezen burok jól kiszárad, felpeped és belőle a fekete üszögpor kiömlik.

Ami a Spitz-Brandot illeti: ez egyenesen a tapadó, vagy bűzös üszögtől származik, oly módon, hogy a sporákat körítő burok a nyomás következtében felpeped és a benne levő zsiros anyagu sporát a magvak burkára, különösen annak hegyére tapadnak.

Sárospatakon, 1879. február hó 28-án

Tisztelettel maradtam

Buza János.

Egyletek, társulatok.

Felügyelő bizottsági jelentés

a zempléni megyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank 1879. évi rendes közgyűléséhez.

Tisztelt közgyűlés!

Mint a zempléni megyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank felügyelő bizottsága, van szerencsénk, az alapszabályok 71. §-a értelmében, eljárásunk eredményéről, következő jelentésünket beadni.

Az év folyamában a társulat könyveit több ízben behatóan megvizsgáltuk, nemkülönben az összes pénztárakat; valamint az értékeket képező tárgyakat fél évenként leltároztuk s mindezek tekintetében kifogástalan rendet és pontosságot találtunk.

Az ide csatolt és általunk személyesen aláírt 1878. évi zármérleget, valamint üzlet eredmény számlát*) a fő- és segéd-könyvekkel össze egyeztetettük és meggyőződünk, hogy ezen kimutatások, minden egyes tételei helyesek, melyek állatékát a felvett leltárok összhangzája igazolja.

A cselekvő tételek értékének kiténtetése közül, a fennálló törvények határozatai figyelembe vétettek s ez értetemben a kétes természetű követelések, valamint értékpapírok s felszerelések értékcsökkenésére összesen 1744 frt, az eredményezett nyeresémből a mérleg összeállításánál leírásba hozattak.

A társulat igazgatósága által, 1879. év február 18-án kelt üzleti jelentésről s az abban foglalt nyeresémi felosztási tervéről tudomást vettünk; mindezek alapján az 1878. évi zárszámadások jóváhagyását és az igazgatóságnak ez évre vonatkozó szokásos felmentés megadását bátorkodunk javaslatba hozni.

Miután 1876. évi rendes közgyűlésben reánk ruházott mandátum, az alapszabályok 70. §-a értelmében lejárt, kérjük a tisztelt közgyűlést, a bennünk helyezett bizalmat megköszönve — a felügyelő bizottság újbóli megválasztását eszközölni.

S.-a.-Ujhely, 1879. február hó 20.

Rátz Bertalan,
Pollacek Samu,
Tokár József,

felügyelő bizottsági tagok.

*) lásd hirdetési rovatunkban.

Szerk.

A zempléni megyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank f. év márczius 23-án tartandó közgyűlésen betérjesztendő igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Miőn becses bizalmunknál fogva szerencsénk van mult évi működésünkről számot adva, intézetünk kilenczedik üzlet évi zárszámadását önök elé terjeszthetni, — megelégedéssel tekintünk vissza eddigi tevékenységükre nem csak azért, mert ez alkalommal is kedvező eredményekre utalhatunk, — de főleg azért, mert vállalatunk egészséges fejlődésére irányult törekvésünk nem vol sikertelen és teljes megnyugvással jelenthetjük, miként az intézetünk iránt tanusított bizalom nem csekély mérvben fokozódott.

Tájékozásul nem találjuk feleslegesnek számokban bemutatni a lefolyt üzletév forgalmát. — Ugyanis:

A takarékbetétek állása:

1877. év végével	211911 frt 03 kr volt
az év folyamában újból betéte-	
tett és tökesítettett	176345 frt 07 kr.
összesen	388256 frt 10 kr.
felmaradt 1878. év december	
31-én a visszafizetett	128701 frt 51 kr.
levonása után	259554 frt 59 kr.
A betéti tőke szaporodása	
eszerint	47643 frt 56 kr.

A bank-váltó leszámítolási üzlet:

egyenlege 1877. év végével	378551 frt 14 kr. volt
leszámítoltatott az év folytán	1514681 frt 27 kr.
összesen	1893232 frt 41 kr.
bevéltatott és leiratott	1498166 frt 91 kr.
maradt összesen	395065 frt 50 kr.
van pedig:	
tárczámban	306998 frt 78 kr.
bepereelt jó váltókban	16406 frt 72 kr.
visszleszámított váltókban	71660 frt — kr.

A váltó-leszámítolási üzlet forgalma — összehasonlítva az előző év eredményével

140085 frt 80 kr. emelkedést tüntet fel.

Az előlegezési üzlet:

egyenlege az 1877. évről	5264 frt 40 kr. volt
a lefolyt évben kikölcsönöz-	
tett kézi zálogokra	10295 frt — kr.
összesen	15559 frt 40 kr.

kiváltatott és törlesztés utján befizettetett 7047 frt 40 kr.
maradt az év berekesztésével 8512 frt — kr.
és így a leltár ezen üzletágban is szaporodást mutat.

Az ingatlanokra-kölcsön üzlet:

egyenlege 1877. évről 32692 frt 16 kr. volt
erre visszafizettetett és leirattott 2677 frt 91 kr.
felmaradt 1878. év decz. 31-én 30014 frt 25 kr.

Ezen üzletágban kénytelenek voltunk a múlt évi jelentésünkben kifejtett okoknál fogva, az újabb kölcsön engedélyezéseket beszüntetni, mely körülményben találja magyarázatát azon csekély apadás.

Összes üzleti forgalmunk:

a nyers mérleg szerint:
pénztárilag 3530957 frt 55 kr.
előjegyzeti napló szerint 1680058 frt 24 kr.
összesen 5211015 frt 79 kr.

terjedt. Tehát a pénztári forgalom magában 189301 frttal szaporodott.

Hallgatással nem mellőzhetjük néhai Oláh József hagyatékához tartozott erdőbényei összes ingatlanoknak általunk eszközölt megvételét. Intézetünk mint jelzálogos hitelező lévén ezen ingatlanoknál érdekelve; kénytelen volt tehát bírói árverésen azon 20,620 frt értékre becsült ingatlanokat 10,800 frt ért., mint legtöbbet ígérő megszerezni. A vételárból ugyan nem reményelhető követelésünk egészbeni kielégítése, — de közvetlen szerzett tapasztalatok szerint reményelhető, hogy az ingatlanok szabaddékéből eladása által az intézet tökéletes fedeztetni fog.

Felémítendőnek véljük még, hogy néhai Eperjesi Imre társulati pénztárnok elhalálása következtében felmerült 1664 frt 72 krnyi követelésünk, teljessen befolyt.

Áttérve intézetünk múlt évi jövedelmére kiemeljük, hogy a vállalat különböző üzletágai 16,923 frt 17 kr. tiszta nyeresémet és így a befizetett részvény tőkének 21% - től kamatozását eredményezték.

Az év folyamában csak csekély veszteséget szenvedtünk, minthogy csupán 3 darab összesen 400 frt értékű váltónk lett kété. De a leltározás alkalmával kipuhatolhatatlanul 16 frtnyi összeg erejéig váltó hiány találtatott; továbbá kénytelenek voltunk régebbi beperelt váltó követeléseinkből 255 frt 74 kr., mint egyelőre behajthatatlanokat és így összesen 671 frt 74 kr. a váltótárcza rovására leírásba hozni.

Perköltségi előlegek gyanánt a visszalépett társulati ügyvédek kifizetett összegekből 207 frt 1 kr. általunk behajthatatlannak lett felismerve.

Továbbá észszerűnek láttuk Guttman Lázár és neje ellenében jelzálogilag biztosított követelésünkre nézve, az ingatlan elárverését megelőzőleg egy velünk hasonló rangsorozatban lévő jelzálogos hitelezővel egységre lépni, — melynél fogva a tüke követelésünket 425 frt 25 kr. veszteséggel átengedtük.

Vége 8 év óta tulajdonunkat képező 30 drb. „Allgemeine Bau- und Kohlen-Actien-Gesellschaft“ 3000 frt név értékű, általunk előbbi években már 5000 frt-ig leszállított részvényünknek — a mennyiben ezen társulat jelenleg végelszámolás, illetőleg feloszlás alatt áll, további 260 frttal való érték leszállítását véltük szükségesnek.

Ugyszintén az Érték esőkkenési tartalék alapjára szabályszerűleg 10% - től elhasználási százaléka gyanánt 180 frt és így az eredményezett tiszta nyeresémből az alapszabályok 90. és 91. §§-ai értelmében, a zármérleg összeállításánál összesen 1744 frt leírásba hozatott.

A beterveztett vagyon, mérleg és üzlet-eredmény számla tehát o. é. 15,179 frt 17 kr. nyeresémmel maradványt tüntet fel, melynek felosztása és hová fordítása iránt bátorkodunk indítványba hozni, miszerint:

osztalék és felosztalék gyanánt, minden részvény után 12 frtjával 9600 frt fizetessék ki,

a tartalék alap 18 000 frt-ig való emelésére 2000 frt

egy fedezeti alap felállítására 1200 frt

a nyugdíjalapra és pedig annak gyümölcsözése 121 frt 20 kr. az alapszabályszerű 2% - től 11,179 frt

után 223 frt 58 kr. 344 frt 78 kr fordítottassék.

Az igazgatóság szabályszerű 10% rész illetéke 11,179 frt 17 kr. után 1117 frt 90 kr. - ban,

a vezérigazgató 1% jutaléka 111 frt 17 kr. - ban állapítottassék meg.

Jótékonycélokra u. m.

a helybeli tüzoltó-egyletnek 40 frt

a házi ipart terjesztő egyletnek 20 frt

a helybeli árvák részére a két

nőegylet utján 40 frt 100 frt — és

Jutalomdíjakra 60 frt

fordítottassék.

A felügyelő-bizottságnak 150 frt

tisztelet díj gyanánt szavaztassék meg.

Az ekkép felmaradandó 495 frt 32 kr.

pedig a tisztelt közgyűlés határozatahoz képest, új számlára lenne előirandó.

Tisztelt közgyűlés!

Szomorú kötelességet teljesítünk még, midőn néhai Bessenyei Gábor ur az igazgatóság volt elnökének gyászos kimúltáról teszünk jelentést, — ki intézetünk érdekében annak fennállása óta, oly buzgon közreműködött, hogy csak a kegyelet adóját róvjuk le, midőn ezuttal őszintén érzett részvételünknek adunk kifejezést.

Midőn végül még a felügyelő bizottság jelentését becses figyelmökre ajánlanók, tisztelettel kérjük, miszerint jelentésünket tudomásul venni, indítványainkat elfogadni s számunkra a felmentőt megadni, valamint az osztalék kiszolgáltatását elrendelni szíveskedjenek.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1879. év február hó 18.

Az igazgatóság.

A „szegi gözmalom részvénytársaság“-nak folyó évi márcziushó 25-ik napján tartandó közgyűlésen beterveztendő igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesnek talált 1878. évi zárszámadásokat bemutatni szerencsénk van, kötelességünknek tartjuk, mult évi működésünkről számot adva, jelentésünket következőekben beterveztetni.

A lefolyt üzletévet rendkívüli áringadozások és lanyha üzlet jellemzik; nem csoda tehát, hogy vállalatunknak is folytonos árcsökkenésekkel kellett küzdenie, úgy hogy májustól egész októberig veszteséggel folytattuk működésünket, Ezen kedvezőtlen viszonyok eléggé ismeretesek Önök előtt és fölöslegesnek tartjuk, azokat bővebben fejtegetni; csak annyit vélünk felémítendőnek, hogy szeptemberhóban a buza oly alacsony árra szállt le, minőt malmunk 12 évi működése alatt alig képes volt jegyezhetni.

Daczára a lefolyt év szerény jövedelmének, meglepéddel tekinthetünk vissza mult évi tevékenységünkre, mert vállalatunk technikailag ismét haladásnak indult.

Készítményeink nagyobb tetszésben és kedveltségben részesülvén, sikerült összeköttetéseinket állandósítani és a consumentek bizalmát megnyerni; — továbbá lényegesen emelkedett malmunk őrlőképessége, úgy hogy képesek voltunk, a lefolyt évben 26 1/2 napi szünetelés mellett 21239 métermázsza buzát és gabonát megörölni, midőn eddigelé az őrlés maximuma 16350 métermázsára terjedett. — Tekintve, hogy malmunk productív képessége még eddig szűk helyiségeink által korlátozva van, azon bizonyos reménynek adunk kifejezést, miszerint az új koptató berendezésével sokkal kedvezőbb eredményeket fogunk feltüntetni.

Áttérve egyes üzletágaink kitüntetésére van szerencsénk a mult év forgalmát következő számokban bemutatni. — Az 1878-ik évet 2763 mm. 68 kgr. buza- és gabona-készlettel kezdtük meg, csere utján és vámképen bejött 4982 mm. 53 kgr., készpénzért vásároltatott 154055 frt 87 kr-ért 16196 mm. 17 kgr., összesen 23942 mm. 38 kgr. — Öröltetett a malmomban 21239 mm., simaörléskép 775 mm. 15 kgr., eladatott 16 mm. 92 kgr., maradt tehát buza- és gabona-készletünk 1878-ik év deczemberhó 31-én 1911 mm. 31 kgr., és pedig: 1849 mm. 26 kgr. buza o. é. 8 frt 11 kr. átalagos árban, 62 mm. 5 kgr., gabona 5 frtjával átlagban.

Bátorkodunk egyuttal azon körülményekre utalni, hogy a mérlegben, mint terményekre való előlegek kitüntetett 18,180 frtnyi összeg — a vállalat részére vásárolt — részint később elszállítandó, részint még el nem számolt, mintegy 4850 mmázsányi buzát és a 680 mmázsányi gabonát képez. Ennek fogva az 1879 ik évet a magtári készletek hozzáadásával körülbelül 7440 métermázsányi olcsó termény-készlettel kezdjük meg, mely körülmény azon reményre jogosít, hogy a folyó évet kedvezőbb eredményekkel fogjuk lezárhatni.

A föltöltött életneműekből a mult évben 21286 mm. kgr. különféle őrlemény készült, 1878. évben befolyt többlet 29 mm. 6 kgr., 1877. évről áthozott készlet 1103 mm. 72 kgr., összesen 22419 mm. 26 kgr. Ebből eszeréltetett és eladatott 21582 mm. 47 kgr., maradt tehát 836 mm. 79 kgr. lisztkészletünk 1878. év deczember 31-én.

Arányosítva a mult évi lisztforgalmunkat az előző évhez, 1878. évben mindamellett, hogy csere utján 5700 frttal kevesebb értékesített, mégis 5954 mm. 18 1/2 kgr. liszt és korpa több adatott el, mint az előző évben.

Az értékesített lisztek összege 262.982 frt 9 krra rug és daczára a második félévbeni olcsó áraknak a mult évben 44000 frt értékig több liszt adatott el.

Műalmunk 1878. évi brutto jövedelmét összehasonlítva az 1877. évhez 1074 frt 75 krral nagyobb nyeresémet tüntet fel és ez tisztán azon körülménynek tulajdonítható, hogy műalmunk majdnem 5000 mmázsávaltöbblet örölt; azonban métermázsánként ezen eredményt az örölt búza mennyisége után számítva, folyó évben átlagosan 1 frt 67 krt kaptunk bruttójövedelem gyanánt, midőn 1876. évben a bruttójövedelem métermázsánként 2 frt 40 krra és 1877. évben 2 frt 12 krra rúgott.

Az úgynevezett parasztmalomban 10745 mm. 74 kgr-ot öröltünk, tehát 460 mm. 29 krral kevesebbet mint előző évben. — Tekintve hogy az életárak folyó évben sokkal olcsóbbak voltak, nem csoda, hogy a simaörlésnél métermázsánként csak 68 7/10 krt kaptunk vám életben átszámítva, midőn az előző év jobb évek mellett 84 7/10 krt jövedelmezett. Így tehát az úgynevezett simaörlés mult évi 9491 frt 62 kr. ellenében a folyó évben csak 7386 frt 67 kr. nyeresémet tüntet fel.

A termények olcsó ára következtében indítatva láttuk magunkat, a lefolyt évben mindig nagyobb mennyiségű életneműeket készletben tartani, melynek következtében a forgalomba bocsájtott váltók alapján állandóvá lett tartozások a nyer- és vesz-számlában kitüntetett 2668 frt 72 krnyi kamatok elfizetését vonta maga után; és így a lefolyt évben 1736 frt 45 krral több kamatot fizetett vállalatunk, mint az előző évben.

A kijavítások számlája, arányosítva a mult évi kiadásokhoz, szintegy 571 frt 7 krral szaporodott, mert kénytelenek voltunk az első kazánnak egyik alsó forralóját ujjal kicserélni és a második kazán tüzcsövét, minthogy abban hólyagok képződtek, egy egész új pléhtáblát beilletni. Ezen műveletek — prágai kazán-kovácsokkal végrehajtása — a kazánok próbáltatásával együtt 1282 frt 79 krt igényeltek.

Az érték csökkenési tartalékalap javára a lefolyt évben 2281 frt 71 kr. helyzetetett, minthogy a szabályszerű leírásokat már az ujonnan épített lakházak, koptató- és termény-magtári értékéről is eszközöltük, így tehát e célra is 636 frt 2 krral több fordítottat, mint az előző évben.

Összehasonlítva a lefolyt év jövedelmét az 1877. évvel, bevételeink csak 1197 frt 28 krral kevesebbedtek; ellenben kiadásaink 3001 frt 54 krral szaporodtak és így a különbözet 4198 frt 82 krra rug, ugyanis 1878. évben malmászatunk 10799 frt 17 kr. tiszta jövedelmet hozott. — Rendkívüli bevételek és leirt követelések behajtása utján bejött 1290 frt 77 kr., az 1875-ik év november 1-én hozott közgyűlési határozat alapján a faárkülönbségi tartalék alaphoz átvéttetett 1212 frt 40 kr. összesen 13302 frt 34 kr., ebből levonattak az érték csökkenési tartalék alap javára 2281 frt 71 kr. s így a beterveztett zárméreg és üzleteredmény-számla 11020 frt 63 kr. tiszta nyeresémet tüntet fel.

Ez alkalommal van szerencsénk a tisztelt közgyűlés tudomására hozni, miszerint a mult évi jelentésünkben jelzett építkezéseket eszközöltük, egy 5000 mmázsát magába foglaló torony szerkezetű magtárt a szükséges gépezetekkel együtt, valamint egy új koptatóra való épületet is építettünk, továbbá a buza tisztításához szükséges újabb gépezeteket megszereztük.

Ezen befektetések az előirányzatot túlhaladták és habár a „koptató“ még most sincs teljesen bevégezve, ezen építkezésekre már mult év decz. 31-én 11698 frt 36 kr. lett kiadásba hozva.

Tekintettel ezen körülményre, malomvállalatunk terjeszkedhetése és ebből kifolyólag forgalmi tőkénk szaporítása érdekében, a nyeresémet egy nagy részének a tartalék-alapba való helyezését ismét kénytelenek vagyunk ajánlatba hozni. Ennek fogva bátorkodunk indítványozni, miszerint 300 részvény után, az 1878. szelvény egyenként 16 frt-jával, összesen 4800 frttal beváltassék. Az igazgatóság alapszabályszerű 10% - től részilletéke 1102 frt 6 krral, a tisztviselők kikötött 5% - től részilletéke 551 frt 3 krral állapítottassék meg, a személyzet betegsegélyző alapja javára 100 frt, jutalomdíjakra a tisztviselők részére 120 frt fordítottassék, a felügyelő-bizottságnak tiszteletdíj gyanánt 200 frt szavaztassék meg és az ekkép felmaradó 4147 frt 54 kr. pedig a tartalék-alapba helyeztessék.

Végül kérjük a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után saját jelentésünket tudomásul venni, a mérleget megállapítani, indítványainkat elfogadni és számunkra a felmentőt megadni, valamint az osztalék kiszolgáltatását elrendelni szíveskedjenek.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1879. év február hó 12- Nyomárkay József, Szöllősy Gyula, Dr. Schön, Matyasovszky Boldizsár, Cornides Lajos, igazgatók.

Ezen igazgatósági jelentést tudomásul vettük és az abban indítványozot nyeresémmel-felosztást helyesüljük.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1879. év február hó 15, én Horváth Endre, Szöllősy Arthur, Mánik József felügyelő-bizottsági tagok.

Mérlegszámla 1878. deczember 31-én. Vagyon: készpénz 3531 frt 21 kr., föld-, szőlő-, bánya és ház-birtok 1319 frt 10 kr., malomépületek 21350 frt 67 kr., lakházak a malomnál 7521 frt 43 kr., gép és malom-felszerelés 24806 frt 74 kr., terménykészlet 16046 frt 17 kr., lisztkészlet 7202 frt 93 kr., fakészlet a malomnál 1270 frt 99 kr., fakészlet Erdőbényén 5284 frt 44 kr., zsákkészlet 3835 frt 49 kr., anyagkészlet 1756 frt 73 kr., malomkőkészlet 38 frt 45 kr., irodai szerek 381 48 kr., malomszerek 2022 frt 39 kr., ló és szekér 662 frt 37 kr., váltótárca 4500 frt, biztosítékként letett értékek 16015 frt, letett ovadékok a főpénztárban 2800 frt, letett ovadékok a Zemplénmegye-kereskedelmi ipar-, termény- és hitel banknál 4000 frt, előre fizetett váltó-kamatok 1876-re 222 frt jó könyvkövetelések 16572 frt 56 kr., előlegek terményekre 18180 frt, jelzálogilag biztosított követelés 6206 frt 42 kr., összesen 165527 frt 52 kr.,

Teher: részvénytőke 60000 frt, tartalék-alap 23175 frt 39 kr., gépek, épületek és felszerelések érték-csökkenési tartalék-alapja 5342 frt 17 kr., faárkülönbségi tartalék-alap 3001 frt 8 kr., forgalomban levő elfogadványok 34000 frt, könyvadóságok 4363 frt 02 kr., lízttartozása a malomvendégeknek 7 frt 29 kr., fel nem vett osztalék 1876 évről 273 frt 34 kr., fel nem vett osztalék 1877. évről 357 forint 34 kr., vezérigazgató és tisztviselői ovadéki követelése 4800 frt, igazgatóság ovadéki követelése 2000 frt, biztosítéki hitelezők követelése 17015 frt, betegsegélyző-alap 190 frt, 26 kr., egyenleg mint nyereséy 11020 frt 63 kr., összesen 165527 frt 52 kr.

Veszt- és nyer-számla 1878. december 31-én. Tartozik: tisztviselők és munkások fizetési 13706 frt 97 kr., lakberek és lakfentartási költségek 656 frt 85 kr., tüzelés 5923 frt 47 kr., utazási költségek 266 frt 25 kr., lótartrási költségek 366 frt 63 kr., felhasznált anyagok és szerek 2000 frt 58 kr., kijavítások 2595 frt 88 kr., biztosítási díjak 1778 frt 58 kr., irodai költségek 1000 frt 52 kr., kisebb költségek és veszteségek 131 frt 88 kr., adó 1043 frt 30 kr., váltókamatok 2668 frt 72 kr., veszteség a gróf Dessewffy-féle bérleten 38 frt 90 kr., gépek, épületek és felszerelések érték-csökkenési tartalék alapjába helyezett leírások: a) lakházról a Belső 2%, 4 frt, b) lakházokról a malomnál 2% 150 frt 43 kr., c) malomépületekről 2% 427 frt 1 kr., d) gép- és malomberendezésről 5% 1240 frt 34 kr., e) irodai szerekéről 15% 57 frt 22 kr., f) malomszerekéről 15% 303 frt 36 kr., g) ló- és szekér-számláról 15% 99 frt 35 kr., 1878. évi nyereséy 11020 frt 63 kr., összesen 45480 frt 87 kr. Követel: a) múmalom 1878. évi nyert jövedelme 35591 frt 3 kr., a paraszmalom 1878. évi nyert jövedelme 7386 frt 67 kr., faárkülönbségi fedezet 1878-ra 1212 frt 40 kr., rendkívüli bevételek: kisebb bevételek 66 frt 98 kr., nyereség eladott malomköveknél 86 frt 10 kr., leírt kétes követelések behajtása 1137 frt 69 kr., összesen 45480 frt 87 kr.

A tállyai népbank mint szövetkezet hetedik évi üzletkimutatása.

(1878-ik évi január-decemberről).

I. Alaptőke-kimutatás.

1. 459 szövetkezeti tag nevéen álló 1246 darab 50 frtos részjegyre befizetve van 60,120 frt. 58 kr. — 2. 80 szövetkezeti tag nevéen álló 80 darab törzsbetét könyvre befizetve van 919 frt. 61 kr. 61,040 frt. 19 kr.

II. Forgalom-kimutatás.

Bevétel. Mult évi pénztári maradványból 577 frt 25 kr. Havonkénti fizetés részjegyre 5540 frt 70 kr. Havonkénti fizetés törzsbetétek után 604 frt 98 kr. kamatba a kötelezvények után 258099 frt 21 kr. Beváltott kötelezvények után 11852 frt, 71 kr. Késedelmi kamat és vegyesekből 1246 frt 74 kr. Letétekből 549 frt 17 kr. Per és végrehajtási előlegekből 764 frt 76 kr. Takarékbetétek után 36820 frt 65 kr. Kölcsönök után 4450 frt 19 kr. Tartalék-alapra: a) az 1877. évi jövedelemből 655 frt 2 kr. b) Felvételi s átíratási díjakból 61 frt. Összeg: 321222 frt 38 kr.

Kiadás: Kitorlott és felmondott részjegyek visszafizetése 1999 frt 83 kr. Kitorlott törzsbetét visszafizetésére 11 frt 78 kr. Részjegyek osztalékaira 5835 frt 34 kr. Kamatra kiadott összeg 262338 frt 98 kr. Kezelési és vegyes kiadásokra 4181 frt 22 kr. Per és végrehajtási előlegekre 1738 frt 43 kr. A szövetkezet passiv pereinek költségeire 129 frt 48 kr. Takarékbetétek visszafizetésére 32828 frt 55 kr. Takarékbetétek és törzsbetétek kamataira 3092 frt 14 kr. Kölcsönök visszafizetésére 7866 frt 40 kr. Kölcsönök kamataira 330 frt 65 kr. Tartaléktökére 655 frt 2 kr. Pénzkészlet 1878. decemberhő 31-én 214 frt 56 kr. Összeg: 321222 frt 38 kr.

III. Mérleg-kimutatás.

(1878-ik évi december hó 31-én.)

Vagyon: Kötvényeken szövetkezeti tagoknál 113533 frt 28 kr. Per és végrehajtási előlegekben 3079 frt 22 kr. 1879. évre előre fizetett betét-kamatok 111 frt 50 kr. Pénzkészlet 1878. évi december hó 31-én 214 frt 56 kr. Összeg: 116938 frt 56 kr.

Teher: Alaptőke egészen kifizetett részjegyekben 47450 frt. Alaptőke havonként kifizetett részjegyekben 12670 frt 58 kr. Alaptőke havonként kifizetett törzsbetétekben 919 frt 61 kr. Tartalék-alap 5061 frt. Tartalékbetétek 41849 frt 99 kr. Kölcsönök 2204 frt 90 kr. Letétek 549 frt 17 kr. 1879. évre előre bevett kamatok 1597 frt 97 kr. 1877—1878. évekről fel nem vett osztalék 104 frt 8 kr. 1877-iki jövedelemből fel nem vett kegyadomány 20 frt. Jövedelem 4511 frt 26 kr. Összeg: 116938 frt 56 kr.

IV. Jövedelem-kimutatás.

Bevétel: Áthozat az 1877. évi mérlegtől: a) az 1877-ik évi jövedelem 7212 frt 17 kr. b) fel nem vett osztalék 34 frt 12 kr. Kamatokból 11852 frt 71 kr. Késedelmi kamat és vegyesek után: a) Könyvek árából 49 frt 40 kr. b) Ügynökségi jutalékból 216 frt 42 kr. c) Részjegyek késedelmi

kamataiból 98 frt 99 kr. d) Kötvénydíjakból 348 frt 34 kr. e) Intési díjakból 202 frt 65 kr. f) Tartozások késedelmi kamataiból 322 frt 32 kr. g) Vegyes megtérítések 8 frt 62 kr. Összeg: 20345 frt 74 kr.

Kiadás: Részjegyek 1877. évi osztalékaira 5835 frt 34 kr. Takarékbetétek kamataira 3092 frt 14 kr., melyből az 1879-re előre fizetett összeg levonván 111 frt 50 kr., marad 2980 frt 64 kr. Kölcsönök kamataira 330 frt 65 kr. Tartaléktökére az 1877. évi jövedelemből 655 frt 2 kr. Kezelési és vegyes kiadásokra és pedig: a) Nyomtatványok és kötésére 134 frt 98 kr. b) Irodai szükségletre 209 frt 79 kr. Tisztifizetések s helyettesítések 1756 frt 81 kr. d) Tiszteletdíjak és jutalmakra az 1877. évi jövedelemből 595 frt. e) Napi biztosok díjaiba 153 frt f) szolgafizetés és lakbér 1877. 17 frt, 1878. 240 frt, összesen 257 frt. g) Idegen tőkék költségeire 11 frt 32 kr. h) Posta- és telegráf díjak 993 frt 84 kr. k) Jótékony célra az 1877-iki jövedelemből 36 frt 85 kr. A szövetkezet passiv pereinek költségeire 129 frt 48 kr. Fel nem vett osztalékokra 104 frt 8 kr. 1877-iki jövedelemből fel nem vett kegyadomány 20 frt. 1879-dik évre előre bevett kamatokra 1597 frt 97 kr. Több kiadás alaptökére 8 kr. Jövedelem 4511 frt 26 kr. Összeg: 20345 frt 74 kr. Kelt Tállyán, 1879-ik évi februárhő 19-én. Bocskay, elnök; Gönczy János, alelnök; Boross József, pénztárnok; Stern Lipót, ellenőr. — Ezen kimutatás alulírt felügyelői bizottság által, a kezelési könyvek és eredeti okmányokkal összehasonlítván, azokkal — a jelentésben kitett csekély észrevételeken kívül — minden tételében összegezőnek s helyesnek találtatott. Kelt Tállyán, 1879. februárhő 19-én. A felügyelőbizottság: Györy István, Baumgarten Miksa, Lapsinszky Pál helyett Kéler Imre. *)

*) E kimutatást a közgyűlésre való meghívóval f. h. 3-án kaptuk s így a 4-én reggel megjelent lapunkba már fel nem vehettük. A közgyűlés határnapja s lapunk megjelenési ideje ép úgy esett, hogy jelen számunkba is csak az üzleteredmény kimutatása jöhetett be. Szerk.

Köszönet-nyilvánítás.

A f. hó 6-án rendezett műkedvelői színi előadás jövedelme 49 frt 6 kr. volt, mely a kitűzött jótékonycélokra fordított s melyhez felül-fizetésekkel járultak: Bettelheim Jakab 10 frt, Bydeskuthy Sándor 3 frt, Ambrózi Nándor 1 frt, Sisovics miskolci tüzoltó 1 frt 40 kr., Fesztori Tamás 1 frt, N. N. 40 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., Mikovszky Bertalan 40 kr., Schön Izidor 2 frt, Horváth Endre 40 kr., dr. Schön Hugó 40 kr., összesen 20 frt 60 kr.

A műpártoló társaság köszönetet mondván, a közönség részvéte és támogatásáért s a felülfizetők jótékonyágáért, egyszersmind nyilvánosan mond meg köszönetet Dókus Gyuláné ifj. Farkas Lajosné és Major Ilona urhölgyeknek is azon szíves készségért, mellyel közreműködésüket felajánlák s ez által az előadás sikerét lehetővé tették.

A műkedvelői előadásról.

A műpártoló társaság által f. hó 6-án az ó kaszinó nagy termében rendezett első műkedvelői előadás kitünően sikerült. A termet nagy és válogatott közönség tölté meg színiültig.

Kellemes meglepetésként hatott a jelenlévőkre mindjárt a belépésnél az új és díszes kiállítású színpad szemlélete, mely ez alkalommal avatott föl Thalia templomává! Maga az első előadás összevágólag folyt le s a három kis darabnak „A másoló” drámolette, „A dicsőség bajjal jár” és „Cox és Box” bohozatok, — szereplői valóban igen ügyes és hivatott műkedvelőknek mutatták be magukat. De sőt ezzel nagyon keveset mondottunk, mert a nagy közönségnek véleményét fejezzük ki akkor, midőn azt állítjuk, hogy városunkban rég nem láttunk még jobb szintársulatokból sem, ily kerekded előadást.

A műkedvelő urhölgyek és urakkal szemben, bátran hozzá foghatnának egy rendes színi kritika megírásához is és sok szépet és jót mondhatnának anélkül, hogy ezt csak udvariasságból kéne tennünk, mindamellett hosszabb kritikának műkedvelőkkel szemben értelme nem lévén, itt csak annyit mondunk, hogy Dókus Gyuláné urhölgy, mint Bouncer asszony a „Cox és Box”-ban s mint Lydia a „Dicsőség bajjal jár” című darabban és ifj. Farkas Lajosné urhölgy, mint Lukreczia az utóbbiban s hogy Major Ilona urhölgy, mint Juliette a „Másolóban” egész otthoniasan találtak magokat a színpadon s kedves fesztelenségük s természetes és jól felfogott játékkal meghódíták a közönséget — s hogy végül Biringer Arthur, Dókus Gyula, Grün József, Hudich József, Izsepy és Vályi István urak s kivált a már rutinirnt színésznek mondható Olsavszky Jenő ur szintén nagyon jól játszották szerepeiket s folytonos derűtségben és vidám hangulatban tarták a közönséget, mely tapsaiban adott kifejezést elismerésének.

Az előadást táncz követé, mely folytonos jó kedvben éjféltűni 2 óráig tartott.

Ismételjük a műpártoló társaság által adott

első életjel bizton engedi remélnünk, hogy még sok hasonló élvezetes estében lesz részünk, mi úgy a mulatság, mint jótékony célok előmozdítása szempontjából nagyon is kívánatos volna.

Különlélék.

Eljegyzés. Chyzer Kornél megyei főorvosunk mivel lelkü és szeretetre méltó leányát, Kornéliát a közelebbi napokban jegyezte el városunk egyik fiatal ügyvéde: Barna Sándor. Egybekelési ünnepélyük, mint értesülünk, husvét másodnapján fog végbemenni.

— **A s.-a.-ujhelyi kir törvényszék Peikert** Ferencz nevű erdészt, ki régente Forgách gróf szolgálatában állott, 4 havi fogsága megkezdése végett folyó hó 3-ára idézte meg. Peikert márczius 2-án Kassára érkezett, hol még jól megis ebédelt s ekként neki készülve hosszú utjának, délután a sétatéren agyonlőtte magát. Egy cédulát találtak nála, melyen azt mondja: „Inkább agyonlövöm magam, semhogy ártatlanul becsukjanak.”

Már több izben felhívtuk a rendőrség figyelmét azon fertőfészekre, mely a Rose-féle korcsma udvarán büntetlenül diszlik, sőt nap-nap mellett az egész utcát elárasztja dögvészves folyományával, azonban a közegészség érdekében tett eme jóakaró figyelmeztetésünknek a legcsekélyebb eredménye sem volt. Tudtunkkal a szolgabíróhivatal már egyszer meghagyta ugyan az illető korcsmatulajdonosnak, hogy emésztő-gödörrel lássa el udvarát, azonban Rose ur nem az az ember, aki a hatósági rendeletek előtt meghajlik, sőt ellenkezőleg, van elég bátorsága azokkal büntetlenül dacolni. Nem tudjuk miben rejlik ereje az ily merész szabadszegkedésnek, de azt, hogy a hatóság ennyire engedékeny, hogy úgy mondjuk gyenge tud maradni azzal szemben, idáig eléggé tapasztaltuk. — Ha a pestis veszélyének pusztá hirtel is elég arra, hogy más városok a rend és tisztaság fenntartása iránt hatékonyan intézkedjenek, mennyivel inkább kellene azt nálunk tenni, ahol a járványok pusztítása mindig nagyobb mérvű, mint egyebütt. De nemcsak ezen udvar terjeszti itt a dögletes levegőt, van méltó társa elég és keresni sem kell, mert biz az eléggé szembeötlők mindenkinek, akinek még van egy kis érzéke a tisztaság és érdeklődése a közegészségügy iránt.

— **Az őrjáratot** — mint értesültünk — egész éjszakára kiterjesztette a kapitányság.

— **Halálozás** Haring Jozsef törvéuszéki hivatalnok és a tüzoltó egyletnek egyik buzgó s tevékeny tagja, néhány nap előtt rövid betegség után, hirtelen el s temetése, melyen a tüzoltó-egylet testületileg megjelent, nagy fényvel, általános részvét mellett mentvégebe. A temetön Pataky Miklós meleg beszéd del bucsuzott el tőle barátai nevében. Nyugodjanak békében porai!

— **203 fegyencz** van ez időszerint a kir. törvéuszéki fogházban, hol átlag harmadfélszáz rab szokott lenni. A gyengélkedők száma csak hat.

— **Tekintélyes numerus.** Özvegy regéczi Hg. Breczemheim Ferdinándné szül: hg. Schvarczenberg Karolina hagyatéka után, a főörökös hg. Windischgrätz Lajos es. kir. altábornagy és a hagyományosok terhére a S.-a.- Ujhelyi m. kir. illetékkiszabási hivatal közelebb szabta meg az illetéket, a mely 49031 frt és 25 kr-ra rug. Tökének is tekintélyes szám volna.

— **A sárospataki országos vásár** a mult csőtörtökön, oly népes volt, minőre régóta nem emlékeznek; nem hiába, hogy az idő is kedvezett s egész napon át enyhe, derült volt. A baromvásárban különösen szarvasmarha mutatkozott roppant mennyiségben; erre azonban kevés vevő akadt s volt olyan tulajdonos, aki, habár meglehetősen leszállította is a kimondott árt., 4—b db. marha közül egyet sem volt képes eladni. A belvásárban nagy volt a sürgés-forgás. Itt a vevők — mondhatni — egymás hátán álltak.

Felkérítettünk a következő sorok közlésére: „Azon, főleg S.-a.-ujhelyben terjengő kőza hír ellenében, miszerint a sárospataki ref főiskolai ének-kar által f. évi Márczius 15-én tartandó, tánczvizgalmal összekötöt hangverseny, járványos betegség, vagy bármi ok miatt, hatóságilag betiltatott, — nyilvánítom hogy az említett hír nem egyéb üres levegőbe beszélésnél, mivel a hangverseny és tánczvizgalm márczius 15-én valóságilag meg fog tartatni. Sárospatak, márczius 6. 1879. Novák Lajos karelnök.

Az árvíz a derék magyar várost Szegedet nagy veszélyvel fenyegeti A kormány részéről érelves intézkedések tétettek a vész elhárítására.

— **Bodrg-Kereszturon** feltörték egy pár pinceszét. A tetteseket nyomozzák.

Irodalom.

— **Rautman Frigyes**, mint kiadó, ismét két gyakorlati vállalatot indít meg. Egyik a „Magyar vasuti lexikon,” melyet ismert szakírónk, Wühl Jákó szerkeszt, a vasuti alkalmazottak s a vasuti ügyek iránt érdeklődők számára. Szép kiállításban,

füzeten első fü Rautm megye hivatal füzet megye Pilis-S megye képbő gért a Az el is fize

József művés e szak jegyzé mint hat, s többet a nap lének illusz Zipse Andrá zetési Szeml Müpa művé a „M frtért

szo r kelet

Hivat nemk kíván Kiem hirtel

Ter febi zsi eze

köt ház álta

foly hiva

Ter

füzetekint jelenik meg. Egy füzet ára 50 kr. az első füzet a „d“ betűig terjed. — Továbbá ugyancsak Rautman kiadja „A magyar szent korona országainak megyei térképeit“, melyeket az országos statisztikai hivatal térképezője, Hatsek Ignác rajzolt. Az első füzet igen csinos kiállításban már megjelent s négy megye térképeit foglalja magában, u. m.: 1. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyét, 2. Temesmegyét, 3. Krassó-megyét, 4. Kolozsmegyét. Az egész vállalat 80 térképből fog állani. Előfizetheti 15 frttal, mely összegért a kiadó a díszes bekötési táblát is megküldi. Az előfizetési díj havonkénti 1 frtos részletekben is fizethető.

— A „Képzőművészeti Szemle“, melyet Prém József szerkeszt, örvendetes pártolásnak örvend. A művészet iránti általános érdeklődés jele az, hogy a szak-közöny, melyről egy lapjaink jóakarólag jegyzé meg, hogy több előfizetőt öhajjt számára, mint ahány munkatársa van, már most is feunállhat, sőt szerkesztője a közöny gazdagítására is többet áldozhat. A harmadik számtól kezdve, mely a napokban jelen meg, társlapja is lesz e szemlének „Magyar Műipar“ czim alatt, mely szintén illusztrációkkal jelen meg. A két közöny kiadását Zipsér és König könyvkereskedők (Viziváros, gróf Andrassy-féle palota) vállalták el, kikhez az előfizetési pénzek is küldendők. A „Képzőművészeti Szemle“ előfizetési ára egész évre 4 frt; a „Magyar Műipar“-é 3 frt, félévre 1 frt 50 kr. A „Képzőművészeti Szemle“ eddigi előfizetői kedvezésképp a „Magyar Műipar“-t egy évre 2 frtéért, félévre 1 frtéért kaphatják.

Megjelent és beküldetett: „A fekete aszszony vagy az oroszországi pestis“ annak keletkezése, óvszerei és orvoslása. Irta dr. Bu-

dai József. Kapható Lampel Róbertnél, Budapesten Ára 30 kr.

A Sebestyén Gyula szerkesztésében és a Weiszmann testvérek kiadásában megjelent s beküldetett a „Világtörténet“ első kötetének II-ik füzeté. Egyes füzet ára 30 kr. Megrendelhető minden hazai könyvtárban.

A dr. Ribáry Ferencz által szerkesztett „Képes Világtörténet“ első kötetének, első és második füzeté megjelent s beküldetett szerkesztőségünkhöz, melyről csak elismeréssel szólhatunk. A díszes kiállítás csak dicséretére válik Mehner Vilmos budapesti könyvkereskedőnek. — Az érdekes s irodalmunkban hiánytpótló mű könnyen megszerezhető, miután füzetekint csak 30 kr, mely a mű átvételekor fizetendő.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ a következő tartalommal jelent meg: Hector és Andromache. Az Iliászból. Költ. (Csengeri János.) — A szegény öreg La Force története. Párisi életképek (Ujváry Béla.) Vége. — Egy agg magyar színesz életéből. (Irta: Balogh István.) (Folyt.) — Teplicz. — Heine dalaiból. (Inczedy László.) — Más nap. (F. J.) — A vér. („Strathmore.“) Regény. (Irta: Ouida.) VIII. folyt. — Beszéd a kicsi Borisról. (Petelei István.) — Az új Budapestről. (F. J.) A celluloid. — Szini és művészeti szemle. (S. K.) — Távol te tőled. Költ. Somló Sándor. — Különfélék. Sakkfeladv. — Képrejtvény. — Szerk. üzenetek. — Rajzok: Tirnova. — Az új Budapest. — Teplicz. — Más nap.

A „Csöndes Órák“ 46. száma jelent meg az utóbbi napokban, a következő tartalommal: „A gyógyíthatlan seb“ (eredeti regény), Feodortól. — „Dalog“, I. II. Peterdi (Prém) Józseftől. — „Egy téli álom“ (ered. beszély) Dominkovich Máriától. —

„Találkozás és bucsu“ (Göthe költeménye) Wutz Józseftől. — „Három levél“ (egy francia beszély után) Nogál Jankától. — „Természetrizai tanulmányok“ Büttner K. tól. — „A végzetes karszék“. — „Vegyes újdonságok“, „apró hírek“. — A borítékon: tartalom, előfizetési felhívás, sakkrejtvény, betű-talány, Himen, szikrák, hirdetések.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi ár-kimutatás

1879. márczius 7.

			frt.	kr.
Buza	75 klgr. súlyu	1 hect.	5	82
Gabona	70 klgr.	„	3	50
Árpa	60 „	„	2	85
Zab	40 „	„	1	80
Kukur.	75 „	„	3	—
Burgonya	75 „	„	1	55
Borsó	75 „	„	7	50
Lencse	75 „	„	3	38
Paszuly	75 „	„	4	13
Köl. kása	75 „	„	6	—
Vaj	1 liter	„	1	—
Szesz	„	„	„	31
Marhahus	1 klgr.	„	„	40
Szalona uj	„	„	„	60
Sertés-zsir	„	„	„	72
Széna	méter mázsa	„	3	—
Alom szalma	„	„	„	70

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönbön olyanoké, melyek kiemelése nem kívántatik, 1—100 szög 1 1/2 kr. azonfelül 1 kr.

Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések mérték szerint számítottak és pedig egy centiméter 2 kr.

Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

HIRDETMÉNYEK.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfelemelés esetről esetre, külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető“ rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéket is bele értve 50 kr.

A tisztelt gazda uraknak szives figyelmébe a fakerekek és néhány elkerülhetetlen öntött vasrész kivételével — egészen kovácsolt vasból készült, merítő kerék rendszerű

sorbavető-gépeket

ajánl

a csermelyvölgyi gazdasági gépgyár Kassán.

Raktár: Kornstein Ignác urnál S.-a.-Ujhelyben.

A fentebb említett sorbavető-gép leginkább csak hátulvezetéssel készítették, kívánatra azonban előlvezetéssel is szállítatik. — Egy 13 soros sorbavető-gép súlya 400 kiló és húzásához egyenetlen téren is két közép nagyságu ló elegendő anélkül, hogy azokat váltani kellene.

A szállított sorbavető-gépeinkről számos elismerő levelek kezeink közt vannak. Árjegyzékek és leírások kívánatra ingyen küldetnek. A megrendelések pontosan teljesítetnek.

A csermelyvölgyi gazdasági gépgyár igazgatósága.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén megye gálszécsi szolgabírói járásában a Töke-Terebesi közejegyzőséghez a tekintetes alispáni hivatalnak 1879 február hó 20 kelt. 10637 számú határozatával egy segédjegyzői állomás engedélyeztetvén, ennek választás utjáni betöltésére, ezen pályázat nyitattik.

Ezen állomás a következő javadalmazással van egybekötve: 300 frt évi fizetés, szabad lakás T.-Terebesen a városház hivatalos helyiségében, és hivatalos utazásoknál a községek által természetben ki szolgáltatandó fuvar.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat f. évi márczius hó 14-ig aláírott szolgabírói hivatalhoz adják be.

A választás f. márczius hó 15-én d. e. 10 órakor T. Terebesen a városházánál fog megtartatni.

Kelt Gálszécs 1879 Márczius 2.

Nemthy József,
szolgabíró.

Eladó

Rónai Albert-nél

Alsó-Hrabóc,

posta Varannó.

		frt	kr.
Takarmányrépamag	legújabb Hei-	100	40
	nemann-féle henger alakú, aransyárga	10	5
Ugyanaz	„	100	5
Amerikai korai rózsaburgonya	„	100	5
Marmont-féle óriás, sárga őszű burgonya	„	100	5
	Ez utóbbi faj a burgonyabetegségnek erősen ellentáll.		
Canadai zab,	sulyos nagyszemű	100	7
Gyümölcsfaoltvány,	körte és alma		
	kevés de válogatott fajokban	2	30
Szőlővessző dugvány,	válogatott		
	asztali fajokban	100	1

Canadai nyárfá,	szép sugár nő-	frt	kr.
vésű	5 éves 100 db.	10	—
Ugyanaz,	4 „ 100 „	8	—
„	3 „ 100 „	6	—
„	2 „ 100 „	4	—
Akácza	4 „ 100 „	4	—
Ugyanaz	3 „ 100 „	3	—
„	2 „ 100 „	2	—

A csomagolás és a szükséges zsák nem számítatik fel külön. Az árak az Órmezői vasuti állomáshoz való szállítással értetődnek. Rendelésnél az összeg egy harmad részének beküldése kéretik.

Ugyanott eladók következő jó karban lévő gépek

egy 2 ló erejű járgány cséplő-géppel
egy kézi cséplőgép
egy szelelő rosta
egy szecskevágó gép.

